

Willem Bosma (53) is sinds augustus 2010 bij de Bataviawerf betrokken als leermeester zeilmaken. Willem is verantwoordelijk voor het ambachtelijke en historisch verantwoord vervaardigen van de nieuwe set zeilen voor de Batavia.

“Sinds 1986 ben ik werkzaam bij het Zuiderzeemuseum als zeilmaker. Voor deze periode was ik werkzaam in de bouw, maar door lichamelijke klachten moest ik mijzelf omscholen. Het zeilmaken en schiemanswerk was mijn passie. Door veel onderzoek en rekenmethodes te ontwikkelen, was ik in staat om historische gegevens over zeilmaken te vertalen naar de praktijk. Het Zuiderzeemuseum heeft diverse traditionele zeilschepen in haar collectie. Voor deze schepen ben ik zeilen gaan maken. Daarnaast ging ik ook werkzaamheden verrichten voor de vereniging Botterbehoud, de Zalmschouwen vereniging, en diverse musea. Zelf internationaal kreeg ik opdrachten, zoals een set zeilen voor de bijboot behorende bij de replica van de Halve Maen, in Albany NY. De meeste zeilen die ik heb gemaakt zijn dus voor schepen uit de periode 1800 tot 1900. Een collega zeilmaker uit Alaska, Louis Bartos, deed al jarenlang onderzoek naar de historie van zeilmaaktechniek, en hij was op zoek naar een zeilmaker die deze historische technieken kon uitvoeren. Het onderzoek van Louis was onder andere gericht op 17e eeuwse technieken. Hij heeft veel onderzoek gedaan naar de geconserveerde zeilen van de Vasa uit 1628, om de gebruikte zeilmaaktechnieken te doorgronden. Wij vullen elkaar mooi aan en delen onze theorieën en technieken.

In 1992 stond ik al op het punt om bij de Bataviawerf te starten als zeilmaker, maar door een ongeval werd ik verhinderd. Begin 2009 werd ik benaderd door Aryan Klein, hoofd bouw van de Bataviawerf nadat de zeilen van de Batavia bij een brand verloren waren gegaan. Hij vroeg of ik eventueel beschikbaar was als de nieuwe leermeester zeilmaken. Na enkele gesprekken met de directie van het Zuiderzeemuseum is gekozen voor een detachering bij de Bataviawerf voor enkele dagen in de week

Het heeft nog even geduurd voor we echt konden starten met deze nieuwe set zeilen, maar vanaf half juni dit jaar kwam alles in een stroomversnelling. We brachten een bezoek aan de weverij in Dundee, Schotland om de details voor het zeildoek door te spreken. Inmiddels is de zeilmakersploeg uitgebreid met een aantal vrijwilligers.

Het zal ongeveer 6 a 7 jaar duren voor al de zeilen klaar zijn. Het zeilmaken is niet alleen een productie, maar vooral ook een instructieproces, er zal veel tijd en energie gaan zitten in het bijbrengen van de juiste zeilmaaktechnieken aan de vrijwilligers en deelnemers aan het scholingproject. Het zeilplan van de Batavia is eind jaren tachtig tot stand is gekomen en momenteel zijn we i.s.m. met onderzoeker Menno Leenstra, druk bezig met het bestuderen van historische gegevens. Wellicht komen er nieuwe feiten boven water en volgen er wellicht nog aanpassingen op basis van het voortschrijdend inzicht. Het is een gedroomde klus om de nieuwe zeilen voor de Batavia te mogen maken, een dergelijk aanbod krijg je maar een keer, alhoewel, ik zou uiteraard ook graag de zeilen voor De 7 Provinciën willen maken.”

De zeilen voor de sloep zijn inmiddels gereed. Maar ook de blinde en de zeilen voor de bezaanmast zijn klaar, dus het tempo zit er goed in. De andere zeilen zijn te groot voor deze locatie. Die gaan we afmaken als de nieuwe zeilmakerij helemaal gereed is.

Daar is het vloeroppervlak namelijk 2x groter dan ons huidige, dan wordt het wat overzichtelijker.